

Cirkulärnr: 1993:65
Diariernr: 1993:0807
Handläggare: Leif Petersén
Avdsek: J Komrätt
Datum: 1993-04-19
Mottagare: Socialnämnden
Rubrik: Socialbidragsnormer och skälig levnadsnivå
Bilagor: Regeringsrättens dom, mål nr 3831-1992

Socialbidragsnormer och skälig levnadsnivå

Regeringsrätten har den 2 april 1993 avkunnat två vägledande domar (mål nr 3831-1992, Göteborgs kommun och mål nr 4989-1992, Jönköpings kommun) angående frågan om hur den skäliga levnadsnivån enligt 6 § socialtjänstlagen skall tolkas med avseende på den enskildes behov av socialbidrag. Då utslagen är av principiellt intresse för samtliga kommuner redogörs nedan för de viktigaste delarna. Domarna är juridiskt sett likvärdiga. Till cirkuläret bifogas Göteborgsfallet.

- En viktig utgångspunkt för regeringsrättens bedömning är att alltför stora skillnader mellan olika kommuners socialbidragsnivåer bör undvikas. Stöd för denna ståndpunkt finns i socialtjänstlagens motivuttalanden.
- I motivuttalanden finns också stöd för att socialstyrelsen med stöd av 67 § socialtjänstlagen bör utfärda allmänna råd i syfte att verka för enhetlighet mellan kommunerna i fråga om socialbidragsnormer.
- Socialstyrelsens bruttonormer bör läggas till grund för bedömningen av den skäliga levnadsnivån, om inte särskilda omständigheter föranleder annat. En kommunal bidragsnorm som understiger socialstyrelsens normer kan därför normalt inte anses tillförsäkra den enskilde en sådan levnadsnivå.
- När viss kommuns normer jämförs med socialstyrelsens normer måste beaktas skillnader som kan hänföras till de kostnader som normerna avser att täcka.
- Socialbidragsnormerna skall utgöra vägledning för såväl kommuner som domstolar när individuella biståndsbedömningar görs.
- Den enskildes lagstadgade rätt till bistånd innefattar en tillförsäkrad skälig levnadsnivå. En sådan ordning medför juridiskt sett att kommunens egna ekonomiska förhållanden inte kan tillmätas någon betydelse i sammanhanget. Domstolens slutsats återfinns i Jönköpingsfallet men äger generell giltighet.

Vi vill framhålla att regeringsrätten i sina avgöranden inte haft att ta ställning till lagligheten av sk korttidsnormer. Dessa normsystem utgår från att den enskildes behov av socialbidrag normalt ser olika ut beroende på bidragstidens längd.

Socialstyrelsens olika bruttonormer bygger på ett visst antal behovskomponenter, vilka har åsatts individuella värden och därefter räknats samman till en totalsumma. Om en kommun önskar tillämpa en korttidsnorm bör detta ske efter en individuell behovsprövning som bl a utvisar vilka behovskomponenter eller delar därav i socialstyrelsens bruttonorm som inte anses föreligga under den aktuella biståndsperioden. På detta sätt ges också en förvaltningsdomstol möjlighet att i ett besvärsmål rörande sådant överklagat beslut bedöma om socialstyrelsens tillämpliga bruttonorm kan reduceras med en eller flera behovskomponenter i det specifika fallet.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Leif Petersén på juridiska avdelningen samt Karl-Axel Johansson och Leif Klingensjö på avdelningen allmän kommunalpolitik. Samtliga kan nås på tfn 08 - 772 41 00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Juridiska avdelningen

Curt Riberdahl

Leif Petersén